

بررسی تاثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی

دکتر علی اکبر رجبی

استادیار گروه حسابداری، واحد ورامین - پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، پیشوا، ایران.
rajabicpa@yahoo.com

دکتر یاسر احمدی

استادیار گروه حسابداری، واحد ورامین - پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، پیشوا، ایران.
maahmadi64@yahoo.com

علی اکبر علیپور

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، واحد ورامین - پیشوا، دانشگاه آزاد اسلامی، پیشوا، ایران. (نویسنده مسئول).
alialiip777@gmail.com

چکیده

دیدگاه فرصت طلبانه این امکان را برجسته می کند که مدیران به عنوان یک رفتار فرصت طلبانه درگیر پایداری اجزای سود می شوند. این دیدگاه نشان می دهد که پایداری اجزای سود برای مبهم کردن اطلاعات مربوط به عملکرد اقتصادی واقعی شرکتها استفاده می شود، که می تواند منجر به کدورت سود و فرسایش ارزش شود. و از آنجایی که ریسک تجاری یک شرکت (یعنی مشتری) تعیین کننده حق الزحمه حسابرسی باشد، پایداری اجزای سود، ممکن است بر تصمیمات قیمت گذاری حسابرسان تأثیر مطلوبی داشته باشد و منجر به کاهش هزینه های حسابرسی شود. از سوی دیگر، پایداری اجزای سود می تواند توسط مدیران برای پنهان کردن عمدی اطلاعات مربوط به عملکرد اقتصادی واقعی شرکت استفاده شود، که می تواند احتمال دخالت شرکتها در مدیریت سود فرصت طلبانه و گزارش نادرست مالی عمدی را افزایش دهد. بنابراین این تحقیق به بررسی تاثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد. برای انجام این تحقیق نمونه ای از ۱۰۳ شرکت از شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران انتخاب گردید. در این پژوهش، بررسی تاثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره ۱۳۹۷ الی ۱۴۰۲ صورت گرفت که در مجموع ۶۱۸ مشاهده برای تحقیق موجود می باشد. روش آماری مورد استفاده در این تحقیق روش رگرسیون چند متغیره به شیوه پانل دیتا است. نتایج حاصل از فرضیات تحقیق نشان دهنده این مطلب می باشد که بین پایداری اجزای سود و هزینه حسابرسی ارتباط معکوس وجود دارد.

واژه های کلیدی: پایداری، اجزاء سود، هزینه حسابرسی.

مقدمه

ادبیات قبلی و شواهد موجود دو دیدگاه متفاوت را در مورد مضر بودن یا مفید بودن مؤلفه های سود برای شرکت کنندگان بازار و/یا سهامداران شرکت نشان می دهند. دیدگاه «اطلاعاتی» استدلال می کند که مدیران از مؤلفه های سود برای افشای اطلاعات خصوصی خود در مورد عملکرد آینده شرکتها استفاده می کنند، که می تواند ارزش گذاری شرکت و اطلاعات سود را افزایش دهد (به عنوان مثال، بادرشیر، کالینز و لیز^۱، ۲۰۱۲؛ بایک و همکاران^۲، ۲۰۲۲؛ ترومن و تیتمن^۳،

¹ Badertscher, B. A., Collins, D. W., & Lys, T. Z

² Baik, B., Choi,

³ Trueman, B., & Titman

۱۹۸۸؛ تاگر و زاروین^۱، ۲۰۰۶). با این حال، دیدگاه "فرصت طلبانه" این امکان را برجسته می کند که مدیران در مؤلفه های سود به عنوان یک رفتار فرصت طلبانه درگیر شوند. این دیدگاه نشان می دهد که پایداری اجزای سود برای مبهم کردن اطلاعات مربوط به عملکرد اقتصادی واقعی شرکتها استفاده می شود، که می تواند منجر به کدورت سود و فرسایش ارزش شود. (به عنوان مثال، لافوند، لانگ، و اشباگ-اسکایف^۲، ۲۰۰۷؛ لئوز، نندا، و ویسوکي^۳، ۲۰۰۳). با بررسی اینکه حسابرسان چگونه مؤلفه های سود را درک می کنند و اینکه آیا آنها آن را در تصمیمات قیمت گذاری خود لحاظ می کنند، نور جدیدی بر این بحث می تابانیم. ارزیابی پایداری اجزای سود شرکتها از دیدگاه حسابرسان ضروری است زیرا آنها با توجه به دسترسی مستقیم به سوابق حسابداری مدیریت و شرکت، درک بهتری از انگیزه های مدیریتی برای اجزای سود دارند. بنابراین در این تحقیق به بررسی تاثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتها پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته شده است.

این پژوهش با طرح مبانی نظری و پیشینه پژوهش های مرتبط با موضوع و همچنین تبیین روش پژوهش و فرضیه های برگرفته از مسئله و مبانی نظری پژوهش ادامه یافته و سپس به تشریح نتایج آزمون فرضیه ها پرداخته شد و در نهایت نتیجه گیری و پیشنهادها بیان می شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

برای استفاده از خدمات حسابرسی باید مبلغی به عنوان حق الزحمه خدمات حسابرسی پرداخت شود. این مبلغ توسط حسابرس باتوجه به حجم و ریسک حسابرسی تعیین می گردد. هرچقدر حق الزحمه پرداختی افزایش یابد و به تبع آن کیفیت حسابرسی نیز بالا میرود. در نتیجه بازار نسبت به کیفیت بالای اطلاعات عکس العمل مثبت نشان میدهد. در عوض ممکن است، حق الزحمه بالای حسابرسان، آنها را از لحاظ اقتصادی به صاحبکاران وابسته سازد. چنین وابستگی موجب عدم استقلال حسابرس میشود و این سبب میشود صاحبکاران به اطلاعات شرکت اتکاء نکنند و نتیجه چنین عملی، عکس العمل منفی بازار نسبت به کیفیت پایین اطلاعات است. هزینه حسابرسی، منعکس کننده هزینه های تلاش و کوشش و ریسک دعاوی قضایی حسابرسان میباشد و حق الزحمه های واقعی همان میزان حق الزحمه پرداختی به حسابرسان میباشد. از نظر سرمایه گذاران ممکن است حق الزحمه غیرعادی حسابرسی ناشی از وابستگی های اقتصادی صاحبکار با حسابرس باشد (قرنی و همکاران^۴، ۲۰۲۳).

پایداری اجزاء سود اقدامی آگاهانه و عامدانه برای کاهش تغییرات نوسان های سود گزارش شده یا سود مورد پیش بینی، با استفاده از تکنیک های حسابداری، در چارچوب اصول پذیرفته شده عمومی حسابداری است. تئوری عدم ثبات رویه، بیان می کند که نوسان زیاد سود شرکتها، ریسک سرمایه گذاری در این شرکتها را افزایش می دهد که این موضوع، عاملی مؤثر بر قیمت بازار سهام این شرکتهاست. در واقع "پایداری اجزاء سود" در شرکت های بورسی، به علت ثبات سود دریافتی توسط سهامداران، سبب افزایش رضایت سهامداران می گردد. از سوی دیگر، شرکت هایی که سودشان را هموارتر نشان می دهند، مجبور می شوند در هر دوره از روشهای گزینشی مختلف حسابداری استفاده کنند و در نتیجه ملزم می شوند که این موضوع را افشا نمایند. این موضوع بیانگر عدم ثبات رویه در طول دوره های مالی مختلف است و اطمینان سهامداران را نسبت به صورتهای مالی کاهش می دهد و می تواند به کاهش سود در دوره های آتی منجر شود (چان و همکاران^۵، ۲۰۲۳).

¹ Tucker, J. W., & Zarowin

² LaFond, R., Lang, M., & Ashbaugh-Skaife,

³ Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki

⁴ Gharani et all

⁵ Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

پایداری اجزاء سود به طور کلی به عنوان "کاهش عمدی نوسانات" در سری سود در طول زمان تعریف می شود (بیدلمن^۱، ۱۹۷۳). ادبیات قبلی و شواهد موجود دو دیدگاه متفاوت را در مورد اینکه آیا پایداری اجزاء سود برای شرکت کنندگان بازار و/یا سهامداران شرکت مضر یا مفید است، وجود دارد. ۱- دیدگاه «اطلاعاتی» استدلال می کند که مدیران از پایداری اجزاء سود برای افشای اطلاعات خصوصی خود در مورد عملکرد آینده شرکت ها استفاده می کنند، که می تواند ارزش گذاری شرکت و اطلاعات افشا شده در مورد سود را افزایش دهد (به عنوان مثال، بادرشیر، کالینز و لیز^۲، ۲۰۱۲؛ بایک و همکاران^۳، ۲۰۲۰؛ ترومن و تیتمن^۴، ۱۹۸۸؛ تاکر و زاروین^۵، ۲۰۰۶). با این حال، ۲- دیدگاه «فرصت طلبانه» این احتمال را برجسته می کند که مدیران به عنوان یک رفتار فرصت طلبانه درگیر پایداری اجزاء سود می شوند. این دیدگاه نشان می دهد که پایداری اجزاء سود برای مبهم کردن اطلاعات مربوط به عملکرد اقتصادی واقعی شرکت ها استفاده می شود، که می تواند منجر به بی کیفیت شدن سود و فرسایش ارزش شود. (به عنوان مثال، لافوند، لانگ، و اشباگ-اسکایف^۶، ۲۰۰۷؛ لئوز، نندا، و ویسوکي^۷، ۲۰۰۳).

(چان و همکاران^۸، ۲۰۲۳)، با بررسی چگونگی درک حسابرسان از پایداری اجزاء سود و اینکه آیا حسابرسان پایداری اجزاء سود را در تصمیمات قیمت گذاری خود در رابطه با حق الزحمه لحاظ می کنند، نور جدیدی بر این بحث افکندند. ارزیابی پایداری اجزاء سود شرکت ها از دیدگاه حسابرسان ضروری است، زیرا آنها درک بهتری از انگیزه های مدیریتی برای پایداری اجزاء سود با توجه به دسترسی مستقیم آنها به سوابق مدیریتی و حسابداری شرکتی دارند.

استدلال های رقابتی وجود دارد که حاکی از رابطه مثبت یا منفی بین پایداری اجزاء سود و حق الزحمه حسابرسی است. از یک طرف، مدیران انگیزه هایی برای پایداری نوسانات سود و ارسال سیگنال هایی از ریسک پایین تر کسب و کار و عملکرد درخشان آینده به سهامداران برای شرایط بهتر تجارت دارند (مانند دو، هوپ و توماس^۹، ۲۰۱۳). تا جایی که ریسک تجاری یک شرکت (یعنی مشتری) تعیین کننده هزینه های حسابرسی باشد (به عنوان مثال، سیمونیک^{۱۰}، ۱۹۸۰)، پایداری اجزاء سود ممکن است به طور مستقیم بر تصمیمات قیمت گذاری حسابرسان تأثیر بگذارد و منجر به کاهش هزینه های حسابرسی شود. از سوی دیگر، پایداری اجزاء سود می تواند توسط مدیران برای پنهان کردن عمدی اطلاعات مربوط به عملکرد اقتصادی واقعی یک شرکت استفاده شود، که می تواند احتمال دخالت شرکت ها در مدیریت سود فرصت طلبانه و گزارش دهی نادرست مالی عمدی را افزایش دهد. در پاسخ، حسابرسان ممکن است هزینه حسابرسی بالاتری را برای پوشش خطر افزایش دادرسی ناشی از استفاده از پایداری اجزاء سود به عنوان یک رفتار گزارشگری فرصت طلبانه دریافت کنند. این دو استدلال رقیب نشان می دهد که آیا پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی تأثیر دارد یا نه؟ (چان و همکاران، ۲۰۲۳)، از دو نمایه تجربی برای بررسی رابطه پایداری اجزاء سود با هزینه حسابرسی استفاده نمودند. (چان و همکاران، ۲۰۲۳)، متوجه شدند که درجه پایداری اجزای سود دریافتی با میزان هزینه حسابرسی ارتباط مثبتی دارد، و نشان می دهد که شرکت هایی که پایداری اجزای سود بیشتری دارند، درآمدها از نظر حسابرسان کم خطرتر است و بنابراین هزینه های حسابرسی کمتری پرداخت می شود (چان و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۳).

¹ Beidleman

² Badertscher, B. A., Collins, D. W., & Lys,

³ Baik, B., Choi, S., & Farber

⁴ Trueman, B., & Titman

⁵ Tucker, J. W., & Zarowin

⁶ LaFond, R., Lang, M., & Ashbaugh-Skaife

⁷ Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki

⁸ Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

⁹ Dou, Y., Hope, O., & Thomas,

¹⁰ Simunic

¹¹ Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

تحقیقات حسابرسی قبلی به طور کلی دو عامل را شناسایی می کند که به طور مشترک بر تصمیم حسابرسی در مورد قیمت گذاری خدمات حسابرسی تأثیر می گذارد: ویژگی های ریسک مشتری و همچنین پوشش / تلاش حسابرسی. سیمونیک (۱۹۸۰)، در مقاله اصلی خود، فرآیند حسابرسی را از منظر عرضه مدل می کند و نشان می دهد که ویژگی های خاص مشتری و/یا حسابرسی با میزان کار/تلاش حسابرسی مرتبط است، که به نوبه خود بر تعیین حق الزحمه حسابرسی تأثیر می گذارد. سیمونیک (۱۹۸۰)، و بسیاری از مطالعات بعدی سه عامل اصلی تعیین کننده قیمت گذاری حسابرسی را نشان داده اند: اندازه مشتری، پیچیدگی حسابرسی و ریسک مشتری. این عوامل بر تلاش حسابرسی برنامه ریزی شده حسابرسی و حق بیمه تخمینی ریسک قیمت گذاری شده در حق الزحمه های ذکر شده تأثیر می گذارد. طبق نظر سیمونیک (۱۹۸۰)، هزینه حسابرسی به طور مثبت با اندازه شرکت مرتبط است. سیمونیک (۱۹۸۰)، همچنین فرض می کند که اندازه هزینه حسابرسی تابعی فزاینده از پیچیدگی حسابرسی است، زیرا هر چه عملیات تجاری مشتری پیچیده تر باشد، احتمال بیشتری دارد که حسابرسان زمان و تلاش بیشتری را برای تکمیل کار صرف کنند. با استفاده از معیارهای مختلف پیچیدگی، شواهد تجربی قبلی به طور کلی با ارتباط مثبت فرضی بین پیچیدگی حسابرسی و هزینه حسابرسی سازگار است (چان و همکاران، ۲۰۲۳).

باتوجه به مباحث مطرح شده، مساله اصلی در این پژوهش تأثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در بازار سرمایه ایران می باشد. بنابراین سوال اصلی در این پژوهش این مطلب می باشد که آیا پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی تأثیر دارد یا خیر؟

پیشینه پژوهش

(چان و همکاران^۱، ۲۰۲۳)، به بررسی تأثیر پایداری اجزاء سود و هزینه حسابرسی آنها تأثیر پایداری اجزاء سود را بر تصمیمات قیمت گذاری حسابرسان بررسی نمودند. نتایج نشان داد که پایداری اجزاء سود به طور منفی با هزینه حسابرسی مرتبط است. به طور کلی، شواهد آنها از این ایده حمایت می کند که حسابرسان پایداری اجزاء سود را به جای رفتار فرصت طلبانه به عنوان سیگنال دهی درک می کنند و در نتیجه هزینه های حسابرسی کمتری را دریافت می کنند. طبق اطلاعات آنها، این اولین مطالعه ای است که پایداری اجزاء سود را مستقیماً از دیدگاه حسابرسان بررسی می کند.

(چیندو و همکاران^۲، ۲۰۲۲)، به بررسی هزینه حسابرسی باقیمانده و هموارسازی درآمد واقعی: شواهدی از شرکت های غیر مالی نقل شده در نیجریه پرداختند. نتایج حاکی از تأثیر منفی معنادار هزینه حسابرسی بر هموارسازی جریان نقدی عملیاتی (واقعی) و هموارسازی مخارج تولید شرکت های غیرمالی است. متغیرهای کنترلی اثرات ترکیبی را برای صنعت (اندازه شرکت و سودآوری)، ویژگی حسابرسی (کیفیت حسابرسی و تاخیر گزارش حسابرسی) و مربوط به هیئت مدیره (اندازه هیئت مدیره و استقلال هیئت مدیره) نشان دادند.

(گوپال و همکاران^۳، ۲۰۲۰)، به بررسی تأثیر تمرکز بر مشتری بر هزینه حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی پرداختند آنها برای انجام این تحقیق نمونه ای از شرکتهای بورس اوراق بهادار آمریکا را انتخاب نمودند نتایج حاصل شده از بررسی های آنها نشان داد که تمرکز بر مشتریان عمده باعث افزایش هزینه های حسابرسی و کاهش کیفیت گزارشگری مالی می گردد.

¹ Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

² Chinedu et all

³ Gopal Krishnan Panos N. Patatoukas , Annika Yu Wang

(حسن و همکاران^۱، ۲۰۱۸)، به بررسی رابطه بین هزینه حسابرسی غیر طبیعی و کیفیت سود پرداختند. شواهد در این پژوهش نشان داد که حق الزحمه غیر طبیعی حسابرسی اثر مثبت بر کیفیت حسابرسی دارد. این نتیجه با نگرانی های مطرح شده که هزینه حسابرسی پایین تر می تواند یک سطح پایین تر از تلاش های ارائه شده توسط حسابرس منعکس می کند. نتایج بدست آمده از پژوهش آنان نشان دهنده این است که رابطه مثبت بین صرف هزینه حسابرسی و احتمال استفاده مدیران از اقلام تعهدی اختیاری برای کیفیت سود وجود دارد.

(راس و همکاران^۲، ۲۰۱۸)، عوامل تعیین کننده قابلیت مقایسه سود را در سطح کشوری و سطح شرکتی بررسی کرده اند. آنان با بررسی ۱۶ کشور اتحادیه اروپا و همچنین کشور آمریکا، در سطح کشوری، شش متغیر و در سطح شرکتی، سه متغیر را به عنوان عوامل تعیین کننده قابلیت مقایسه شناسایی کرده و نتیجه گیری کردند که در سطح شرکتی متغیر اندازه شرکت با قابلیت مقایسه رابطه مستقیم و متغیرهای مدیریت سود و نوسانات بازده داراییها با قابلیت مقایسه رابطه معکوس دارند.

(لونتیس و همکاران^۳، ۲۰۱۷)، به بررسی هزینه حسابرسی، کیفیت سود و استقلال هیأت مدیره پرداختند. نتایج این پژوهش، نشان میدهد که رابطه مثبت بین استقلال حسابرسی و هزینه حسابرسی وجود دارد. همچنین رابطه مثبت بین هزینه حسابرسی و مدیریت سود وجود دارد که این نتیجه برای شرکتهایی با اندازه کوچک است.

(آلالی^۴، ۲۰۱۶)، رابطه بین هزینه حسابرسی و اقلام تعهدی غیر اختیاری را بررسی کرد. نتایج تحقیق نشان داد که بین اقلام تعهدی غیر اختیاری و هزینه حسابرسی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین هزینه حسابرسی با سودآوری شرکت رابطه منفی دارد. شرکتهای در وضعیت مالی ضعیف (زیان) انتظار دارند تا هزینه حسابرسی بیشتری پرداخت کنند، این امر منجر به افزایش ریسک این شرکتهای می شود و سودآوری کاهش می یابد.

(برارزاد و همکاران، ۱۴۰۲)، به بررسی رابطه بین مدیریت سود، کیفیت حسابرسی و هزینه های بدهی پرداختند. یافته های تحقیق نشان داد که بین مدیریت سود با هزینه بدهی رابطه معنی داری وجود داشته و همچنین بین کیفیت حسابرسی شرکتهای با هزینه بدهی رابطه معنی داری داشته است.

(طالبی، ۱۴۰۲)، به بررسی رابطه وجود کمیته ریسک در شرکت با کیفیت گزارشگری مالی و هزینه های خدمات حسابرسی پرداخت. نتایج نشان داد که وجود کمیته ریسک در شرکت با کیفیت گزارشگری مالی ارتباط معناداری دارد ولی رابطه کمیته ریسک با هزینه های خدمات حسابرسی معنادار نمی باشد.

(عالی زاده و همکاران، ۱۴۰۱)، به بررسی رابطه اجتناب مالیاتی، حقوق مالکیت و حق الزحمه حسابرس پرداختند. براساس نتایج بدست آمده می توان گفت که ارتباط مثبت معنادار بین اجتناب مالیات و حق الزحمه حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران وجود دارد. همچنین نتایج نشان می دهد ارتباط مثبت معنادار بین مالکیت دولتی و حق الزحمه حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران وجود دارد. از سوی دیگر بین تمرکز مالکیت و حق الزحمه حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

(گل محمدی شورکی و همکاران، ۱۴۰۰)، به بررسی قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و تلاش حسابرسی پرداختند. شواهد پژوهش نشان می دهد رابطه منفی (معکوس) و معنی دار بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و حق الزحمه حسابرسی وجود دارد. این نتیجه از منظر ریسک ذاتی حسابرسی و کارایی اطلاعاتی قابل تفسیر است؛ چراکه قابلیت

¹ Hassan, M., Hassan, S., Iqbal, A., & Khan, M. F. A

² Ross, J., L. Shi, and H. Xhi

³ Leventis, s., dimitropoulos, p.e

⁴ Alali

مقایسه اطلاعات حسابداری، ریسک حسابرسی و هزینه کسب شواهد را کاهش می‌دهد. همچنین، نتایج پژوهش نشان می‌دهد رابطه منفی و معنی‌دار بین قابلیت مقایسه و تأخیر گزارش حسابرسی وجود دارد. به علاوه، نتایج حاکی از این است رابطه منفی بین حق الزحمه حسابرسی و استقلال هیئت‌مدیره، تمرکز مالکیت و مالکیت نهادی به‌عنوان سازوکارهای حاکمیت شرکتی، معنی‌دار نیست.

(زمانی و همکاران، ۱۴۰۰)، به بررسی رابطه بین حق الزحمه حسابرسی کیفیت حسابرسی پرداختند. نتایج نشان داد که حق الزحمه حسابرسی با کیفیت حسابرسی ارتباط مثبت و معناداری دارد.

(باقری و همکاران، ۱۴۰۰)، به بررسی اثرات عوامل و مکانیزم‌های نظام راهبری و حاکمیت شرکتی بر کیفیت و حق الزحمه‌های حسابرسی پرداختند، نتایج پژوهش پس از بررسی و تایید پیش فرض‌های رگرسیون پانل دیتا و استفاده از اثرات ثابت در رگرسیون نهایی مدل نشان می‌دهد که بین کلیه عوامل و مکانیزم‌های نظام راهبری و حاکمیت شرکتی با حق الزحمه‌های حسابرسی رابطه‌ی مستقیم و معنی‌داری وجود دارد، همچنین نتایج نشان داد که بین کلیه عوامل و مکانیزم‌های نظام راهبری و حاکمیت شرکتی با کیفیت حسابرسی رابطه‌ی مستقیم (مثبت) و معنی‌داری (در منطقه اطمینان) وجود دارد. لازم به ذکر است که برازش تحقیق رگرسیون به کمک نرم افزار ایویوز ۱۰ صورت گرفته است.

(منفرد، ۱۳۹۹)، به بررسی رابطه بین ارقام تعهدی اختیاری و حق الزحمه حسابرسی شرکت‌ها پرداختند. یافته‌های فرضیه اول پژوهش نشان می‌دهد که بین ارقام تعهدی و حق الزحمه حسابداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

(جاویدی، ۱۳۹۹)، به بررسی ارتباط بین حق الزحمه حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی پرداختند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که رابطه بین حق الزحمه حسابرسی با ارقام تعهدی اختیاری معنادار تشخیص داده شد و با توجه به اینکه ضریب این رابطه منفی می‌باشد بنابراین رابطه بین حق الزحمه حسابرسی با ارقام تعهدی اختیاری معکوس می‌باشد. بنابراین با توجه به اینکه ارقام تعهدی معیار معکوسی از کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که رابطه معناداری بین حق الزحمه حسابرسی با کیفیت گزارشگری مالی وجود دارد و جهت این رابطه مثبت می‌باشد.

(ولیزاده و همکاران، ۱۳۹۸)، به بررسی رابطه بین شیوه‌های گزارشگری مدیریت و حق الزحمه حسابرسی پرداختند. نتایج تحلیل آزمون فرضیه پژوهش حاکی از آنست که بین گزارشگری محافظه کارانه مدیریت و حق الزحمه حسابرسی در شرکتهای بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی‌داری وجود دارد.

(مرادی و همکاران، ۱۳۹۸)، به بررسی ارتباط کیفیت سود و حق الزحمه حسابرسی با سیاست تقسیم سود پرداختند. نتایج تحقیق نشان داد که بین کیفیت سود و حق الزحمه حسابرسی با سیاست تقسیم سود ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. نتایج مربوط به متغیرهای کنترلی نشان داد که بین اهرم مالی و نسبت ارقام تعهدی با سیاست تقسیم سود ارتباط معکوس و معناداری وجود دارد و اندازه شرکت با سیاست تقسیم سود ارتباط مستقیم و معناداری دارد.

فرضیه‌های پژوهش

پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر معنی‌داری دارند.

روش پژوهش

با توجه به تقسیم‌بندی علمی از نظر هدف این پژوهش، از نوع پژوهش کاربردی و از آنجا که موضوع این پژوهش بررسی تاثیر پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی است، لذا می‌توان این پژوهش را در زمره پژوهش‌های توصیفی قرارداد. از نظر تئوریک جزء پژوهش‌های اثباتی و از منظر استدلال نیز جزء قیاسی-استقرایی است. همچنین، روش شناسی پژوهش از نوع پس‌رویدادی می‌باشد، بدین معنی که پژوهش بر اساس اطلاعات گذشته انجام می‌شود.

اطلاعات مورد استفاده در این پژوهش از صورت‌های مالی و یادداشت‌های پیوست صورت‌های مالی و همچنین از اطلاعات اولیه تابلوی بورس (گردآوری شده در نرم افزار ره آورد نوین) استفاده شده است. جامعه آماری این تحقیق برخی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشند. بررسی انتخاب حجم جامعه سیستماتیک یا هدفمند به روش حذفی با در نظر گرفتن شرایط زیر استفاده خواهد شد: سال مالی آنها منتهی به پایان اسفند ماه باشد. حداقل شش سال بین سالهای ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۲ در بورس اوراق بهادار تهران بوده باشند. صورت‌های مالی آنها در دسترس باشد. اطلاعات مورد نیاز برای اندازه‌گیری متغیرهای این تحقیق را افشا نموده باشند. و در نهایت با توجه به شرایط در نظر گرفته شده تعداد ۱۰۳ شرکت به عنوان نمونه آماری برگزیده شدند. با توجه به محدود و هدفمند بودن جامعه، کل جامعه به عنوان نمونه تحقیق استفاده شده است.

مدل و متغیرهای پژوهش

برای آزمون فرضیه تحقیق مبنی بر اینکه بین پایداری اجزاء سود و هزینه حسابرسی رابطه معنی داری وجود دارد از یک مدل رگرسیونی به صورت زیر استفاده خواهیم نمود:

$$LAUDIT_{it} = \alpha + \beta_1 comp1_{it} + \beta_2 comp2_{it} + \beta_3 SIZE_{it} + \beta_4 MB_{it} + \beta_5 ROA_{it} + \beta_6 QUICK_{it} + \beta_7 LEV_{it} + \beta_8 INV_REC_{it} + \beta_9 BIGN_{it} + \beta_{10} TENURE_{it} + \varepsilon$$

متغیر مستقل

comp = پایداری اجزاء سود

برای اندازه‌گیری پایداری اجزای سود از دو روش زیر به پیروی از (چان و همکاران^۱، ۲۰۲۳)، به صورت زیر عمل خواهیم نمود:

$$comp1 = -1 * std(net\ income/total\ assets)/std.(operating\ cash\ flow/total\ assets)$$

$$comp2 = -1 * correlation\ of\ (cash\ flow/total\ assets)\ and\ (accruals/total\ assets)$$

رویکرد اول بر اساس دو معیار یکنواختی سود که معمولاً در ادبیات مالی استفاده می شود محاسبه می گردد. اولین معیار پایداری اجزای سود (comp1) نوسانات سود را نسبت به نوسانات جریان‌های نقدی نشان می‌دهد با این ایده که هرچه شرکت‌ها از اقلام تعهدی بیشتر برای مدیریت سود استفاده کنند، درآمد خالص نسبت به جریان‌های نقدی هموارتر خواهد بود (لانز و همکاران^۲، ۲۰۰۳)، و فرانسیس^۳ و همکاران (۲۰۰۴) comp1 به عنوان انحراف استاندارد درآمد خالص تقسیم بر انحراف استاندارد جریان نقدی حاصل از عملیات اندازه‌گیری می‌شود، جایی که درآمد خالص و جریان نقدی حاصل از عملیات با میانگین کل دارایی‌ها مقیاس‌بندی می‌شوند و انحرافات استاندارد با استفاده از زمان چرخش محاسبه می‌شوند. فواصل زمانی که حداقل به سه و حداکثر شش سال داده نیاز دارد. (جریان نقدی حاصل از عملیات برابر است با درآمد خالص قبل از اقلام فوق العاده منهای اقلام تعهدی، که در آن اقلام تعهدی به عنوان تغییر در دارایی‌های جاری منهای تغییر در بدهی‌های جاری منهای تغییر در وجه نقد به اضافه تغییر در بدهی‌های جاری در بدهی‌های جاری منهای استهلاک و هزینه استهلاک تعریف می‌شود).

¹ Hsuhui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

² Leuz et al.

³ FRANCIS

دومین معیار پایداری اجزای سود (comp2) همبستگی بین جریان نقدی حاصل از عملیات مقیاس بندی شده بر اساس کل دارایی ها و کل ارقام تعهدی مقیاس بندی شده بر اساس کل دارایی ها است. ایده پشت این معیار این است که تا جایی که مدیران ذخایر تعهدی را در زمان های خوب ایجاد می کنند و از آن برای جبران جریان های نقدی ضعیف در زمان های بد استفاده می کنند، ارقام تعهدی و جریان های نقدی همبستگی منفی تری خواهند داشت (لنگ، اسمیت رادی و ویلسون، ۲۰۱۶)، و بارث و همکاران ۲۰۰۸، لانز و همکاران، ۲۰۰۳، و باتاچاریا، داووک و ولکر^۱، (۲۰۰۳)، نشان می دهند که اندازه گیری مبتنی بر همبستگی خود را با استفاده از تغییر در جریان های نقدی عملیات و تغییر در کل ارقام تعهدی محاسبه می کنند، در حالی که معیار همبستگی آنها بر اساس سطح است. هنگام تعریف comp2 بر اساس تغییرات، استنباطات یکسانی گرفته می شود و هر دو معیار اندازه گیری پایداری اجزای سود (comp1، comp2) در یک منفی ضرب می شوند به طوری که مقادیر بزرگتر نشان دهنده شرکت هایی با پایداری اجزای سود بالاتری هستند.

متغیر وابسته

در این تحقیق، هزینه حسابرسی به عنوان متغیر وابسته است. که با علامت اختصاری LAUDIT نشان داده می شود. LAUDIT = هزینه حسابرسی (برابر است با لگاریتم طبیعی هزینه های حسابرسی پرداخت شده از سوی شرکتها به موسسات حسابرسی) {با توجه به اینکه در این تحقیق بر مبنای تحقیق (چان و همکاران^۲، ۲۰۲۳)، و بر مبنای جامعه آماری متفاوت صورت پذیرفته است بنابراین برای اندازه گیری این متغیر بر مبنای تحقیق مذکور عمل شده است.}

متغیرهای کنترلی

با توجه به اینکه برای انجام این پایان نامه از تحقیق (چان و همکاران، ۲۰۲۳) به عنوان مبنای انجام تحقیق و اندازه گیری متغیرها استفاده شده است بنابراین متغیرهای کنترلی نیز بر مبنای تحقیق مذکور در مدل ها آورده شده اند.

SIZE = اندازه شرکت برابر است با لگاریتم طبیعی کل داراییهای شرکت

MB = فرصت رشد (ارزش بازار به ارزش دفتری شرکت)

ROA = بازدهی داراییهای شرکت (برابر است با سود قبل از بهره و مالیات تقسیم بر کل داراییها)

QUICK = برابر است با نسبت جاری شرکت (دارایی های جاری تقسیم بر بدهی های جاری)

LEV = نسبت بدهی (برابر است با کل بدهی ها تقسیم بر کل داراییها)

INV_REC = مجموع موجودی کالا و حسابهای دریافتی شرکت تقسیم بر کل داراییها

BIGN = اگر حسابرسی شرکت را یک موسسه حسابرسی بزرگ انجام دهد برابر با ۱ و در غیر اینصورت برابر با ۰ می باشد.

TENURE = تعداد سالهای رابطه حسابرس و مشتری (شرکت مورد حسابرسی) {دوره تصدی حسابرس شرکت}

یافته های پژوهش

انجام آزمون فرضیه ها، مستلزم برقراری فرض های مانا بودن متغیرهای تحقیق، همسانی واریانس و عدم خود همبستگی است. زیرا در صورت عدم برقراری، نتایج بدست آمده قابلیت اتکا ندارند و این امر موجب استنتاج های غلط می شود. پس از اطمینان از برقراری فروض رگرسیون به آزمون فرضیه های پژوهش پرداخته شده است.

¹ BHATTACHARYA, U.; H. DAOUK; and M. WELKER

² Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang

نتایج آزمون مانایی متغیرها

احتمال	آماره	علامت اختصاری
۰,۰۰۰	۴۷۵,۴۶۳	BIGN
۰,۰۰۰	۴۱۶,۱۹۴	INV_REC
۰,۰۰۰	۳۳۲,۱۰۶	LAUDIT
۰,۰۰۰	۳۹۸,۰۴۱	LEV
۰,۰۰۰	۳۱۲,۷۳۴	TENURE
۰,۰۰۰	۳۹۲,۵۴۲	MB
۰,۰۰۰	۳۸۹,۱۸۳	QUICK
۰,۰۰۰	۳۳۱,۶۲	ROA
۰,۰۰۰	۴۱۳,۰۵۱	SIZE
۰,۰۰۰	۳۲۸,۶۱۸	COMP1
۰,۰۰۰	۴۱۲,۳۶۵	COMP2

همان‌طور که در جدول بالا نمایان است کلیه متغیرهای تحقیق در آزمون ریشه واحد کوچک‌تر از ۰/۰۵ است که نشان‌دهنده این است که متغیرها مانا هستند. این بدان معنی است که میانگین و واریانس متغیرها در طول زمان و کوواریانس متغیرها بین سال‌های مختلف ثابت بوده است. در نتیجه استفاده از این متغیرها در مدل باعث به وجود آمدن نتایج کاذب نمی‌شود.

نتایج آزمون عامل افزایش واریانس

مقدار VIF	نماد متغیر
۱,۰۹۱۶۴۰	COMP1
۱,۰۶۰۸۰۳	COMP2
۱,۲۱۲۴۷۹	MB
۲,۵۲۷۰۹۴	ROA
۱,۴۷۱۲۱۱	QUICK
۲,۵۳۰۶۹۸	LEV
۱,۴۹۳۱۸۶	TENURE
۱,۲۹۹۹۸۹	INV_REC
۱,۰۷۶۰۵۵	BIGN
۱,۳۶۹۹۶۲	SIZE

همان‌طور که در جدول بالا نتایج ارائه شده است برای کلیه متغیرها مقادیر بدست آمده زیر ۵ هستند بنابراین هم خطی بین متغیرها وجود ندارد و تخمین رگرسیون به‌دست‌آمده معتبر است.

نتایج آزمون ناهمسانی واریانس‌ها

نتیجه	p-value	مقدار آماره	مدل
عدم وجود ناهمسانی واریانس	۰,۲۳۸۱	۱,۲۷۹	مدل ۱

در ادامه جهت پرهیز از نادیده گرفتن نقض فرض همسانی واریانس و رخداد نتایج کاذب ممکن در روند تخمین، لازم است که از روش مناسب برای تشخیص وجود یا عدم وجود ناهمسانی واریانس با آزمونی معتبر استفاده شود. برای این منظور از آزمون براش-پاگان با فرض صفر مبنی بر عدم وجود ناهمسانی واریانس جملات باقی مانده استفاده شد.

نتایج به دست آمده از این آزمون که در جدول زیر منعکس شده حاکی از تایید فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس ها برای مدل است، لذا در مدل مشکل ناهمسانی واریانس وجود ندارد ($p > 0.05$).

آزمون فرضیه‌ها

نتایج آزمون فرضیه تحقیق

متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
C	۸,۳۷۱۱۳۱	۰,۶۳۳۵۰۳	۱۳,۲۱۴۰۴	۰,۰۰۰
LEV	۰,۸۸۸۵۴۸	۰,۲۹۷۴۴۳	۲,۹۸۷۲۹۲	۰,۰۰۳
TENURE	۰,۲۲۴۹۲۳	۰,۰۵۲۰۰۵	۴,۳۲۴۹۸	۰,۰۰۰
MB	۰,۰۰۰۷۲۱	۰,۰۰۰۹۱۲	۰,۷۹۰۹۲۳	۰,۴۲۹۴
QUICK	۰,۰۴۹۷۳۲	۰,۰۱۲۸۹۷	۳,۸۵۵۹۴۱	۰,۰۰۰۱
ROA	۱,۵۱۵۴۲۳	۰,۳۸۰۶۱۹	۳,۹۸۱۴۶۶	۰,۰۰۰۱
SIZE	۰,۰۵۵۸۱۱	۰,۰۴۵۵۳۶	۱,۲۲۵۶۵۹	۰,۲۲۰۹
BIGN	۰,۱۸۴۷۲۱	۰,۰۵۴۳۸۲	۳,۳۹۶۷۲۱	۰,۰۰۰۷
INV_REC	۰,۷۱۸۹۶۷	۰,۴۰۴۶۴۱	۱,۷۷۶۸۰۲	۰,۰۷۶۲
COMP2	-۰,۱۵۷۳۶۷	۰,۰۶۰۲۴۵	-۲,۶۱۲۱۲۷	۰,۰۰۹۳
COMP1	-۰,۱۹۸۸۸۹	۰,۱۰۱۱۷	-۱,۹۶۵۸۱۷۷	۰,۰۴۹۹
ضریب تعیین	۰,۶۹۵۸۵۱	معیار دوربین واتسون		۲,۲۲۲۱۶
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۶۲۸۳۹۶			
فیشر F آماره	۱۰,۳۱۵۸			
فیشر F احتمال	۰,۰۰۰			

با توجه به اینکه آماره دوربین واتسون بین ۱,۵ تا ۲,۵ قرار دارد می توان از رگرسیون استفاده نمود، و با توجه به اینکه آماره F برابر با ۱۰,۳۱۵ بوده و سطح معنی داری آن کمتر از ۵ درصد می باشد لذا فرضیه تحقیق تایید شده یعنی بین پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی رابطه معنی داری وجود دارد. و با توجه به اینکه مقدار آماره t برابر با -۲,۶۱۲- و ۱,۹۶۵- بوده و سطح معنی داری آن کمتر از ۵ درصد می باشد لذا بین پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی رابطه معنی داری به صورت معکوس وجود دارد، همچنین ضریب تعیین نشان دهنده این مطلب می باشد که بین پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ارتباطی معنادار وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه ما با بررسی تأثیر پایداری اجزاء سود بر تصمیمات قیمت گذاری حسابرسان، به بحث طولانی مدت در مورد اینکه آیا پایداری اجزاء سود برای فعالان بازار باعث افزایش ارزش یا کاهش دهنده ارزش سهام شرکتها است، کمک می کند. دیدگاه حسابرسان مهم است زیرا حسابرسان دسترسی مستقیم به مدیریت و سوابق حسابداری اصلی شرکتها دارند. بنابراین، تصمیمات حسابرسان در مورد قیمت گذاری حق الزحمه منعکس کننده پایداری اجزاء سود در شرکتها می تواند باشد. مطابق با دیدگاه افزایش ارزش، این مطالعه یک مزیت اضافی از پایداری اجزاء سود را از دیدگاه حسابرسان نشان می دهد. نتایج این تحقیق به طور بالقوه مورد توجه سرمایه گذاران، اعتباردهندگان، مدیران، حسابرسان و سیاست گذاران است. سرمایه گذاران و اعتباردهندگان ممکن است علاقه مند باشند زیرا یافته های ما به درک آنها از انگیزه های

مدیریتی پشت پایداری اجزاء سود کمک می کند. مدیران ممکن است شواهد ما را مهم بدانند زیرا ما مستند می کنیم که مدیران می توانند با افزایش حق الزحمه راحت تر پایداری اجزاء سود را انجام دهند. علاوه بر این، حسابرسان ممکن است با درک بهتر اینکه چگونه همواری سود با ارزیابی کلی ریسک مشارکت آنها مرتبط است، بینشی از مطالعه ما به دست آورند. در نهایت، سیاست گذاران ممکن است مطالعه ما را مفید بدانند، زیرا ما یکنواختی سود را شناسایی می کنیم، یک ویژگی مهم سود که به طور بالقوه بر کیفیت گزارش گری مالی تأثیر می گذارد، و تعیین کننده تصمیمات قیمت گذاری حسابرسی است. نتایج حاصل از فرضیات تحقیق نشان دهنده این مطلب می باشد که بین پایداری اجزای سود و هزینه حسابرسی ارتباط معکوس وجود دارد. که این نتایج همانند با نتایج حاصل شده از تحقیق چان و همکاران، ۲۰۲۳؛ چیندو و همکاران، ۲۰۲۲؛ حسن و همکاران، ۲۰۱۸؛ گل محمدی شورکی و همکاران، ۱۴۰۰؛ نعمتی و همکاران، ۱۳۹۹؛ و (ولیزاده و همکاران، ۱۳۹۸)، می باشد.

و با توجه به نتایج حاصل شده از فرضیه تحقیق مبنی بر اینکه " پایداری اجزاء سود بر هزینه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معنی داری دارد." که مورد تایید واقع گردید به سرمایه گذاران و سایر سهامداران در شرکتهای بورسی پیشنهاد می گردد پایداری اجزاء سود را به عنوان یک عامل موثر بر هزینه حسابرسی در نظر بگیرند زیرا نتایج حاصل شده از این فرضیه تحقیق نشان داد که هرچقدر میزان پایداری اجزاء سود بیشتر باشد در نتیجه هزینه حسابرسی بیشتر خواهد بود این مطلب می تواند نشان دهنده این باشد که حسابرس به دلیل دریافت حق الزحمه بیشتر حسابرسی صورتهای مالی و جریان رسیدگی به دفاتر شرکتهای را با در نظر گرفتن منافع سهامداران شرکتهای مورد بررسی قرار داده و از دیدگاهی دیگر صورتهای مالی و دفاتر شرکت را به صورت کامل و دقیق مورد بررسی قرار داده است و سعی نموده با توجه به بالا بودن حق الزحمه خود خدمات حسابرسی خود را با میزان دریافتی هماهنگ نماید بنابراین می توان بیان داشت که سهامداران تصمیمات خود را راجع به نگهداری یا خرید و فروش سهام شرکتهای در چنین مواردی بر اساس اطلاعات مالی ارائه شده توسط شرکتهای و همچنین هزینه های حسابرسی که می تواند نمایانگر وضعیت پایداری اجزای سود در شرکتهای باشد اتخاذ نمایند.

منابع

- ✓ باقری، جواد، هاشمی گهر، محسن، بیطار، جلیل، (۱۴۰۰)، بررسی اثرات عوامل و مکانیزم های نظام راهبری و حاکمیت شرکتی بر کیفیت و حق الزحمه های حسابرسی، چهارمین کنفرانس بین المللی سالانه تحولات نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تهران.
- ✓ برارزاد آرائی، سمیه، پورآقاجان، عباسعلی، (۱۴۰۲)، بررسی رابطه بین مدیریت سود، کیفیت حسابرسی و هزینه های بدهی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس ملی چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه، اردبیل.
- ✓ جاویدی، حجاب، (۱۳۹۹)، بررسی ارتباط بین حق الزحمه حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت، حسابداری، بانکداری و اقتصاد نوین، مشهد.
- ✓ زمانی، الهه، تالانه، عبدالرضا، (۱۴۰۰)، بررسی رابطه بین حق الزحمه حسابرسی کیفیت حسابرسی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دومین کنفرانس بین المللی چالش ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان.

- ✓ عالی زاده، عباس، رضایی، مهدی، (۱۴۰۱)، بررسی رابطه اجتناب مالیاتی، حقوق مالکیت و حق الزحمه حسابرس در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پنجمین کنفرانس بین المللی سالانه تحولات نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تهران.
- ✓ گل محمدی شورکی، مجتبی، زارع مهرجردی، ابوالفضل، (۱۴۰۰)، قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و تلاش حسابرسی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۸، شماره ۷۰، صص ۱۱۳-۱۳۸.
- ✓ طالبی، رقیه، (۱۴۰۲)، رابطه وجود کمیته ریسک در شرکت با کیفیت گزارشگری مالی و هزینه های خدمات حسابرسی، نهمین کنفرانس بین المللی علوم مدیریت و حسابداری، تهران.
- ✓ مرادی، مجید، صفر پور، مریم، نیک طره منفرد، سوگل، (۱۳۹۸)، ارتباط کیفیت سود و حق الزحمه حسابرسی با سیاست تقسیم سود شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.
- ✓ منفرد، رضا، (۱۳۹۹)، بررسی رابطه بین اقلام تعهدی اختیاری و حق الزحمه حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، چهارمین همایش ملی تحقیقات کاربردی در علوم اقتصاد، مدیریت و حسابداری، جیرفت.
- ✓ ولیزاده، رباب، اسلامی، اکبر، (۱۳۹۸)، بررسی رابطه بین شیوه های گزارشگری مدیریت و حق الزحمه حسابرسی در شرکتهای پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران، سومین کنفرانس ملی پژوهشهای نوین حسابداری و مدیریت در هزاره سوم، کرج.
- ✓ Alali, F. (2016). "Audit fees and discretionary accruals: Compensation structure effect", *Managerial Auditing Journal*, Vol 26, No 2, pp. 90-113.
- ✓ Badertscher, B. A., Collins, D. W., & Lys, T. Z. (2012). Discretionary accounting choices and the predictive ability of accruals with respect to future cash flows. *Journal of Accounting and Economics*, 53(1), 330-352.
- ✓ Baik, B., Choi, S., & Farber, D. B. (2020). Managerial ability and income smoothing. *The Accounting Review*, 95(4), 1-22.
- ✓ Baik, B., Choi, S., & Farber, D. (2022). Managerial ability and Earnings Components. *The Accounting Review*, 95(4), 1-22.
- ✓ Beidman C.R., (1973), "Income smoothing: The role of management", *The accounting review*, pp37-45.
- ✓ Chinedu Francis Egbunike, Ikponmwosa Michael Igbiovvia, Kenebechukwu Jane Okafor and Lucy Cecilia Mmadubuobi 2022 "Residual audit fee and real income smoothing: evidence from quoted non-financial firms in Nigeria" *Asian Journal of Accounting Research*
- ✓ Dou, Y., Hope, O., K., & Thomas, W., B. (2013). Relationship specificity, contract enforceability, and Income smoothing. *The Accounting Review*, 88 (5), 1629-1656.
- ✓ Gopal Krishnan , Panos N. Patatoukas , Annika Yu Wang 2020 " Customer-Base Concentration: Implications for Audit Pricing and Quality " *Journal of Management Accounting Research* .January 12, 2020
- ✓ Gharani, A., Chahrmahali, S., Darabi, R., & Chenari, H. (2023). Audit Fee and the Basis of its Determination and Reasons for Dumping in Iran and the Effect of that on Financial Reporting Quality. *JETA*, 1(1), 53.
- ✓ Hassan, M., Hassan, S., Iqbal, A., & Khan, M. F. A. (2018). Impact of corpor governance on audit fee: Empirical evidence from Pakistan. *World Applied Sciences Journal*, 30(5), 645-651.
- ✓ Hsihui Chang, L.C. Jennifer Ho, Zenghui Liu, Bo Ouyang 2023 "Earnings Components and audit fees" *Advances in Accounting* 54 (2023) 100547
- ✓ LaFond, R., Lang, M. H., & Skaife, H. A. (2007). Earnings smoothing, governance and liquidity: International evidence. *Governance and Liquidity: International Evidence* (March 2007).

- ✓ Leuz, C., Nanda, D., & Wysocki, P. D. (2003). Earnings management and investor protection: an international comparison. *Journal of financial economics*, 69(3), 505-527.
- ✓ Leventis, s., dimitropoulos, p.e.(2017). "Audit Pricing, Quality of Earnings and Board Independence: The Case of The Athens Stock Exchange". *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting* 26. 325–332.
- ✓ Ross, J., L. Shi, and H. Xhi. (2018). The determinants of accounting comparability around the world, Working paper. Binghamton University.
- ✓ Simunic, D. A. (1980). The pricing of audit services: theory and evidence. *Journal of Accounting Research*, 22(3), 161–190.
- ✓ Trueman, B., & Titman, S. (1988). An explanation for accounting Earnings Components. *Journal of Accounting Research*, 26(Supplement), 127–139.
- ✓ Tucker, J. W., & Zarowin, P. A. (2006). Does Earnings Components improve earnings informativeness? *The Accounting Review*, 81(1), 251–270.